

Åtvidabergs
kommun

Samhällsbyggnad

Markföreningar Göstas Park

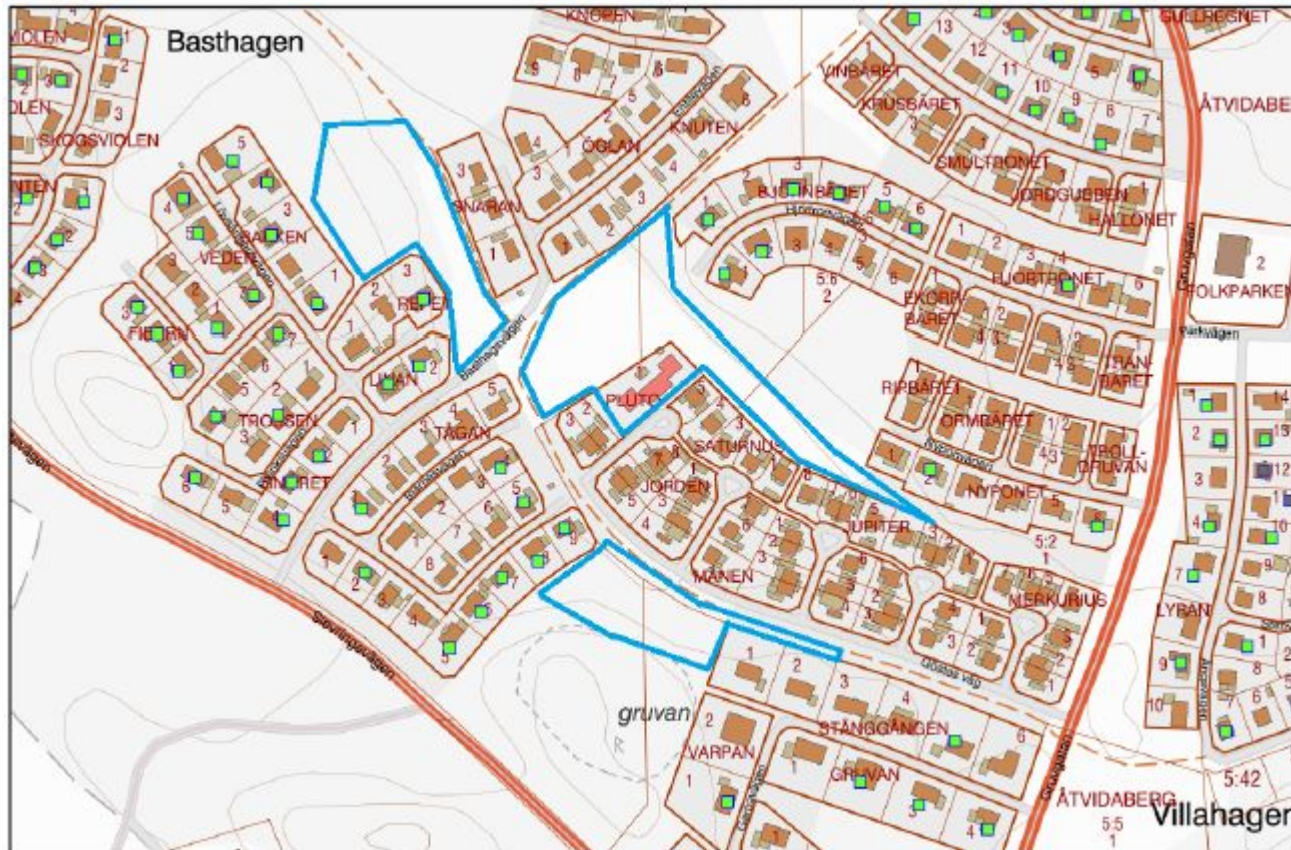

Historik

- Deponin startade kring 1965 och varade till slutet av 70-talet. Kommunen anses i dagsläget vara verksamhetsutövare under denna tid. (Marken ägdes tidigare av Baroniet men köptes av kommunen)
- Deponins innehåll är bl.a. schaktmassor från markarbeten inom kommunen, sten & stenblock, trämaterial, tegel och metalledar samt eventuellt en del asfalt.
- Finns spridningsrisk fr.a. med grundvattnet, men bedöms som liten risk för att det ska nå vattentäkt Ören. Samtliga privata fastigheter har kommunalt VA och inga egenborrade brunnar finns som vi lokaliserat.
- Flera geotekniska undersökningar genomfördes och därav rekommenderades bl.a. pålning av byggnader för att undvika sättningar. Inga markmiljöundersökningar står att finna.

- Det skrevs exploateringsavtal 1980 med "Åtvidabergs Husindustri AB" och "LE Lundberg Byggen KB", byggnation av villor färdigt 1982/1983. Detaljer om markberedning/grundläggning står ej att finna och detta kan också ha utförts av underentreprenörer.
- MIFO 1-utredning av ca 12 f.d. deponier i kommunen kommer som uppdrag från Länsstyrelsen genom Miljökontoret. Prio för Göstas Park då uppdaterad detaljplan för området ska tas fram.
- Området bedöms som riskklass 3 (måttlig risk) med lutning åt riskklass 2 (stor risk). MIFO 2-utredning beställs och genomförs av AFRY. Syftet med undersökningen är att undersöka och provta det f.d. avfallsupplaget/deponin med avseende på människors hälsa och miljö samt riskkvalificera objektet. Medierna som undersöks är jord & vatten.

RESULTAT ALLMÄN PLATSMARK

- Provtagning av jord har utförts i 11 provpunkter genom provgroppsgrävning med grävmaskin. Maxdjupet som grävdes var 3 m och prover har tagits ut som samlingsprover från markytan och nedåt.
- Resultatet av undersökningarna visar på att följande ämnen funnits i provtagningar på nivåer över känslig markanvändning (KM):
Kadmium, koppar, bly och PAH (PAH = Polycykliska aromatiska kolväten)
- Bedömningen är dock att dessa fynd av föroreningar på/under allmän mark inte innebär fara för hälsa då risken är minimal att man får i sig jord här i någon större utsträckning samtidigt som man vistas kortare tid på dessa områden.
- Observera att man inte funnit *arsenik* i nivåer över KM i prover på allmän mark.

Bedömning

- Det går inte utesluta att de föroreningar över KM som man funnit på allmän platsmark (samt eventuellt andra) också kan finnas på privata tomter, därav tar kommunen beslut om att ombesörja jordprovtagningar samt prover på i första hand rotfrukter och bladgrönsaker på privata fastigheter i området.
- Man bör dock observera att människor får i sig aktuella metaller via den dagliga kosten och vad gäller PAH så finns det även i tobak samt uppstår exempelvis vid grillning och stekning.
- För att få en hälsoeffekt måste boende bli exponerade genom att de får i sig föroreningarna via munnen, huden eller andningsvägarna. I detta område bedöms att risken för att bli extra exponerad är via konsumtion av hemodlade grönsaker/rotfrukter eller via jord om man får i sig det genom munnen.

Provtagningar i jord och grödor

Kommunen har nyligen genomfört jordprovtagningar på Pluto 1 (kommunens fastighet) och då fann man inga föroreningar över gränsvärde för KM.

Provtagningar genomförs på 10 privata bostadsfastigheter och det man provtar är jord:

- Ytlig mark (gräsytor och icke odlingsjord) samlingsprov ned till 0,2 m djup.
- Odlingsjord (fr.a. blad- och rotgrönsaker) ned till 0,3 m djup.
- Jordlager under odlingsjord ned till 0,5 m djup.
- En provtagning djupare än 0,5 m.

Mäts mot KM samt PSRV (platsspecifika riktvärden)

Samt provtagningar av grödor, framför allt blad- och rotgrönsaker:

- Provtagningar på 8 tomter

Mäts mot TDI (Tolerabelt Dagligt Intag)

Resultat provtagningar

Totalt skickades 64 växt- och jordprover in för analys på ackrediterat laboratorium (ALS Scandinavia AB)

- Av 38 jordprover fann man arsenik över KM på 3 tomter och det i eller i nära anslutning till odlingsjord och det på djup mellan 0,3-0,65 m.
- Av 26 växtprover fann man arsenik över TDI på 5 tomter varav 2 tomter över rapporteringsgräns.

Halter under laboratoriets rapporteringsgräns visar att det finns förekomst av ämnet, men halterna är på en nivå där laboratoriets utrustning inte med säkerhet kan avgöra exakt halt.

10% av TDI får komma från ett förorenat område, varpå det index som används i riskbedömningen är 10% av TDI.

Riskbedömning och rekommendationer

Resultaten visar att intag av odlad frukt och grönsaker i den omfattning som definierats genom framräknat TDI leder till en exponering där tolerabelt dagligt intag överskrids. Det kan dock platsspecifikt göras bedömningen att intag av grödor på platsen är betydligt lägre än det intag som antagits av Naturvårdsverket.

Det är rimligt att anta att den faktiska risken för de boende på platsen är fullt acceptabel för tillfället, givet att de grödor (som medför högst risk) knappast intas i så stor mängd som antagits och endast under en begränsad period av året.

Vi behöver dock under våren/sommaren komplettera med ytterligare provtagningar.

- Om man odlar egna grödor så rekommenderas att det görs i köpt kontrollerad jord, dvs jord där producenten kan visa att jorden är fri från skadliga ämnen genom miljömärkning eller analys.
- Det rekommenderas att odla upphöjt i pallkragar avsedda för odling, det vill säga inte i impregnerat virke eller slipers.
- Följer man dessa rekommendationer så minskar risken för att få i sig förhöjda halter av metaller och egenodlade grödor **kan ätas utan begränsning**.